

ОТЧЕТ

за дейностите в Министерството на образованието и науката за периода 12 май – 16 септември 2021 г.

I. СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

- В сесията май-юни 2021 г. успешно са организирани и проведени 27 **държавни зрелостни изпити** след XII клас, както и **национално външно оценяване** по български език и математика в IV, VII и X клас. В националните изпити са оценени 760 хил. участници.
- В сесията август-септември 2021 г. успешно са организирани и проведени държавни зрелостни изпити след XII клас. На матурата по български език и литература са оценени 3542 души, а на втори задължителен изпит по предмет по избор – 2328.
- Изготвен е детайлен **анализ на обучението от разстояние в електронна среда (ОРЕС)** и на цялостния ефект от пандемията върху образователно-възпитателните процеси. Анализът показва съществено негативно влияние на ОРЕС върху учениците от уязвимите групи и претоварване на учителите поради нарасналите им задачи по време на дистанционното обучение.
- Въз основа на изводите от анализа се предприемат **мерки за по-успешно протичане на следващата учебна година.**
 - От началото на юли т.г. МОН провежда национална информационна кампания за повишаване на дела на ваксинираните учители и непедagogически персонал в образователните институции. Целта е да се осигури максимално присъствено обучение през новата 2021/2022 учебна година. Проведени са повече от 40 регионални срещи с участието на над 85% от директорите на училища и детски градини в цялата страна. Над 20 водещи специалисти от Медицинския университет – София, Националният център по заразни и паразитни болести и РЗИ са отговаряли на въпроси. Учредено е свидетелство от МОН за достигнати поне 70% ваксинирани учители и непедagogически персонал. С анекс към Колективния трудов договор са договорени два дни допълнителен платен отпуск за работещите в образователните институции, които се имунизират.
 - Изготвени са **Насоки за работа на системата на училищното образование в условията на COVID-19** – отделни за детски градини, училища и центрове за подкрепа на личностното развитие.
 - Осигурени са недостигащите устройства за ученици при евентуална необходимост от обучение от разстояние в електронна среда - 15 500 по съществуващи рамкови договори; обявена обществена поръчка за още 24 500 таблета.
- В изключително кратък срок беше разработена и се изпълняваше успешно **Национална програма „Отново заедно“**, финансирана с 15 млн. лв. от държавния бюджет. Тя осигурява лятна почивка на до 30 000 ученици и учители. Приемането на заявки беше преустановено на 17 август т.г. поради зачестили случаи на COVID-19. Към онзи момент са одобрени заявки за 24 800 ученици и учители. Очаква се програмата да бъде удължена до 15 септември 2022 г.

- Приета е **Национална програма „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“**. Чрез нея ще се финансират допълнителни профилактични прегледи и консултации на 120 000 учители, преболедували COVID-19, както и рехабилитация на 2000 учители в 10 групи заболявания.
- Внесен е в НС и е одобрен на първо четене в Комисията по образование и наука проект на **промени в Закона за предучилищно и училищно образование**, който забранява политическата и партийна дейност в образователните институции.
- Публикуван е за обществено обсъждане до 2 септември т.г. **проект за промени в Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища** поради липса на свободни места. Целта е повече деца без места в държавните и общински детски градини да получат компенсации от държавата.
- Приети са **промени в 6 наредби в средното образование**:
 - Наредба № 10 от 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование;
 - Наредба № 4 от 2015 г. за учебния план;
 - Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците;
 - Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование;
 - Наредба № 15 от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
 - Наредбата за приобщаващото образование.
- Издадени са **заповеди за учебната 2021/2022 година**, свързани с графика на учебното време, провеждане на държавни зрелостни изпити и национално външно оценяване, за изпитите по теория на професията, за проверка на способностите.
- Активиран е междуинституционалният **Механизъм за взаимодействие по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система**. Провеждат се обучения на участниците в екипите. Дейностите започват от 16 септември – месец по-рано от обичайното.

II. ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

- МС утвърди **броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавни висши училища и научните организации** на Република България през учебната 2021 – 2022 г. Увеличени са бройките в професионални направления „Обществено здраве“, „Здравни грижи“ и „Общо инженерство“.
- Изготвена и приета от МС е **Национална карта на висшето образование**. В съчетание с данните от Рейтинговата система на висшите училища в България, картата на висшето образование ще се използва при определяне на държавния прием за обучение, при разкриването на нови висши училища или филиали. Те ще помагат за насърчаване или контролиране на броя на местата в определени направления и региони. Целта е да има балансирано развитие на мрежата от университети, която да отговаря на реалните нужди на регионите и на прогнозите на пазара на труда.

- Изготвен и одобрен от МС е списък на **работодателите по Наредба за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател**. През академичната 2021 – 2022 година 154 работодатели ще имат право да сключват договори за обучение на студенти за периода на обучението им и да им осигурят работно място след успешно завършване.
- Приет е списъкът на **професионални направления и защитени специалности** във висшите училища, които се освобождават от такси.
- МС одобри изменения и допълнения на Решението за одобряване на **Списъка на регулираните професии** в България.
- Одобрени са **10 млн лева за ремонт на студентски общежития**. Средствата са от бюджета на МОН за 2021 г. Ще се използват за саниране, ремонт и обзавеждане на студентски общежития.
- Изготвени са **промени в Закона за висшето образование**. Предлага се две или повече висши училища да могат да обучават студенти съвместно. Предлага се също да бъде въведен статут на т.нар. „проектни“ докторанти – придобиване на докторска степен чрез работа по научноизследователски проект.
- МОН изиска от **всички висши училища да представят условията си за прием през 2022 г. до края на октомври т.г.** Това включва приемането на оценките от държавните зрелостни изпити и начините за балообразуване за отделните специалности при кандидатстването за академичната 2022-2023 г.

III. НАУКА

- Подготвена е обновена версия на **Програмата за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации** по Националния план за възстановяване и устойчивост.
- В тази връзка е разработена и приета от МС методика за определяне на **статут на изследователски университет**. В края на юли седем висши училища получиха такъв статут за следващите четири години. Те имат значима по количество и качество научна продукция и най-голям отзвук на своите изследвания в научната литература.
- НС одобри ратификацията на **споразумение между Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (СУ) от една страна и Швейцарския федерален технологически институт в Цюрих и Швейцарския федерален политехнически институт в Лозана** - от друга. Те ще развият научните изследвания в ИТ сектора в България. Дейностите се обезпечават от държавния бюджет по линия на Националната пътна карта за научна инфраструктура.
- Подготвя се нова версия на Програма **„Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“**
- Бяха осигурени средства за нови конкурси по Националната научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейска наука“ (**ВИХРЕН**) и програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (**Петър Берон и НИЕ**).
- Министерският съвет одобри новата Национална научна програма (ННП) „Върхови изследвания и хора за развитие на европейска наука“ – 2021 (**„ВИХРЕН – 2021“**).

- В рамките на Национална пътна карта за научна инфраструктура 2017-2023 г. МС ще осигури 3 млн. лв. за генериране на първите 1000 генома, с които България ще участва в проекта "Геномът на Европа" във връзка с инициативата "**1+ милиона европейски генома**" (1+МГ). До края на тази година ще бъдат отпуснати 1 млн. лв., останалите 2 млн. лв. ще бъдат заложи в бюджета за 2022 г.
- Предстои внасяне в МС на **три национални научни програми** - „Повишаване на изследователския капацитет в областта на математическите науки“, „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“ и „Сигурност и отбрана“.

IV. ЕВРОПЕЙСКИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

- Близко 1,8 млрд. лв. за образование и наука бяха заложи в **Националния план за възстановяване и устойчивост** на България. Основните приоритети са създаване на STEM среда във всички училища в страната, модернизиране и изграждане на нови образователни институции, включително на детски градини в общините с недостиг на места, както и на центрове за личностно развитие на ученици и младежи. Предвижда се също финансиране на научна и иновативна дейност в БАН и изследователските университети и др.
- Беше планиран бюджет от почти 787 млн. евро за **Програма „Образование“**, финансирана от ЕСФ. Със средствата ще се насърчава равният достъп на всички деца и ученици до качествено и приобщаващо образование с акцент върху уязвимите групи. Ще се разшири дигиталното образователно съдържание, ще се повишат дигиталната компетентност и умения на педагогическите специалисти, учениците и родителите. Ще се насърчава въвеждането на иновативни учебни програми и съдържание и ще се подкрепи изявата на талантите на учениците, особено в по-отдалечените райони на страната.
- Бяха подписани договорите за администрирането на **програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“** (ЕКС). С това бяха осигурени бюджети от над 42 млн. евро за „Еразъм+“ и близо 2,6 млн. евро за ЕКС.
- Въведе се електронно разпределение на случаен принцип за разпределяне на проектите предложения по **програма „Еразъм+“**. За 320 проектни предложения бяха избрани външни оценители автоматично и чрез жребий. Целта е разпределението на кандидатите към оценителите да е прозрачно и да се избегне субективният момент.